

POSTANOWIENIE

Dnia 6 lutego 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wiak (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Janusz Niczyporuk

SSN Paweł Czubik

w sprawie z odwołania B. M.-S.

od decyzji Prokuratora Generalnego z dnia 6 marca 2018 r. Nr PK IX K [...]

w przedmiocie odmowy wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 6 lutego 2019 r.,

uchyla zaskarżoną decyzję i umarza postępowanie.

UZASADNIENIE

W dniu 28 września 2017 r. B. M.-S. – prokurator Prokuratury Rejonowej w W. złożyła wniosek o wyrażenie zgody na dalsze zajmowanie przez nią stanowiska prokuratora do ukończenia 70. roku życia (tj. do dnia 20 lipca 2025 r.). Do wniosku dołączono zaświadczenie lekarskie z dnia 26 września 2017 r., potwierdzające brak przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania przez nią pracy na stanowisku prokuratora. Wniosek został poparty przez Prokuratora Okręgowego w W., a następnie został pozytywnie zaopiniowany przez Krajową Radę Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym.

W dniu 1 października 2017 r., na mocy przepisów ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2017 r., poz. 38) nastąpiła zmiana przepisu art. 127 § 2 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o

prokuraturze (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 1767; dalej jako: pr.prok.), zgodnie z którym „Prokurator może nadal zajmować stanowisko po ukończeniu 60 roku życia w przypadku kobiety, a 65 roku życia w przypadku mężczyzny, jeżeli Prokurator Generalny na wniosek prokuratora, po przedstawieniu zaświadczenia stwierdzającego, że jest zdolny ze względu na stan zdrowia do pełnienia obowiązków prokuratora, oraz po zasięgnięciu opinii Prokuratora Krajowego, Krajowej Rady Prokuratorów oraz właściwego prokuratora przełożonego, wyrazi zgodę na dalsze zajmowanie stanowiska przez prokuratora”.

Prokurator Generalny decyzją z dnia 6 marca 2018 r. (PK IX K [...]) odmówił wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie przez B. M.-S. stanowiska prokuratora. W uzasadnieniu swojej decyzji Prokurator Generalny odniósł się do fakultatywnego charakteru zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora, po ukończeniu wskazanego w ustawie wieku oraz uzależnienia tejże decyzji od całokształtu okoliczności – zarówno przesłanek obiektywnych, jak i subiektywnych, które dotyczą danego prokuratora. Podkreślił, że w niniejszym przypadku nie zachodzą wyjątkowe okoliczności przemawiające za udzieleniem zgody na dalsze zajmowanie przez B. M.-S. stanowiska prokuratora, ani też nie mają miejsca szczególne okoliczności podyktowane interesem służby, które uzasadniałyby takie przedłużenie. Prokurator Generalny wskazał, że podejmując decyzję uwzględniono sytuację etatowo-kadrową nie tylko w obszarze okręgu Prokuratury Okręgowej w W., ale również w pozostałych jednostkach szczebla rejonowego w skali całego kraju. Jego zdaniem uzasadnione jest kontynuowanie polityki kadrowej, która opiera się na pokoleniowej wymianie kadr prokuratorskich – z jednej strony związanej z osiągnięciem przez prokuratorów odpowiedniego wieku umożliwiającego im przejście w stan spoczynku, z drugiej natomiast – odnoszącej się do potrzeby umożliwienia przejęcia tej służby przez innych doświadczonych prokuratorów oraz zapewnienia etatów dla nowych kadr prokuratorskich. Biorąc pod uwagę interes służby, Prokurator Generalny podjął decyzję o odmowie wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie przez B. M.-S. stanowiska prokuratora.

Odwołująca się w dniu 6 kwietnia 2018 r. złożyła do Prokuratora Generalnego wniosek o reasumpcję jego decyzji z dnia 6 marca 2018 r. (PK IX K

[...]). We wniosku tym powołała się na nową politykę kadrową, której odzwierciedleniem był wniesiony w dniu 22 marca 2018 r. do Sejmu poselski projekt o zmianie ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (druk nr 2389), dotyczący m.in. zrównania standardowego wieku przejścia w stan spoczynku do 65. lat dla sędziów kobiet i mężczyzn oraz na poparcie powyższego projektu przez Ministra Sprawiedliwości Prokuratora Generalnego. Ponadto przywołała ona aktualną sytuację kadrową w Prokuraturze Rejonowej w W. oraz przedstawiła własną sytuację osobistą (związaną z jej zaangażowaniem w wykonywaną pracę, dyspozycyjnością, dobrym stanem zdrowia, a także trudną sytuacją finansową), przemawiającymi w jej odczuciu za reasumpcją wydanej decyzji.

Następnie B. M.-S. w dniu 11 kwietnia 2018 r. złożyła odwołanie od powyższej decyzji. Podniosła w nim zarzut zaniechania obowiązku należytego wyważenia, z poszanowaniem zasady proporcjonalności i zasady równego traktowania, szczególnych okoliczności mających uzasadnienie w interesie służby i leżących po stronie wnioskodawcy, poprzez niewskazanie dlaczego interes wnioskodawcy legitymującego się doświadczeniem zawodowym, wieloletnim stażem pracy, posiadaną wiedzą, zaangażowaniem w wykonywanie obowiązków służbowych, nienagannym stanem zdrowia powinien ustąpić abstrakcyjnej przesłance określonej jako „interes służby”, który miałby polegać na bliżej nieokreślonej wymianie pokoleniowej kadr prokuratorskich w sytuacji, gdy dane odnoszące się do sytuacji kadrowej Prokuratury Rejonowej w W. są błędne i w konsekwencji nie pozwalają na prawidłową ocenę kadrową w danej prokuraturze. Wobec powyższego B. M.-S. wniosła o uchylenie zaskarżonej decyzji i przekazanie Prokuratorowi Generalnemu do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na powyższe odwołanie, w dniu 12 czerwca 2018 r. Prokurator Generalny wniosł o jego oddalenie. Wskazał, że w dniu 23 maja 2018 r. weszły w życie przepisy ustawy z dnia 12 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz ustawy o Sądzie Najwyższym (Dz.U. poz. 848), wprowadzające zmiany w przepisach ustawy z dnia 27 sierpnia 2001 r. – Prawo o ustroju sądów

powszechnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 52), mającej zastosowanie na podstawie przepisu art. 127 § 1 pr.prok. do prokuratorów. Zgodnie z nowym stanem prawnym nastąpiło zrównanie wieku przejścia w stan spoczynku przez kobiety i mężczyzn – prokuratorów z dniem ukończenia 65. roku życia. Wobec powyższego Prokurator Generalny uznał odwołanie B. M.-S. za bezprzedmiotowe.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd odstąpił od merytorycznego zbadania zasadności wniesionego odwołania, w kontekście ewentualnej arbitralności decyzji Prokuratora Generalnego lub użycia przy jej podjęciu niedozwolonych środków, z uwagi na wystąpienie podstawy prawnej do umorzenia postępowania w sprawie wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora przez prokurator B. M.-S..

W dniu 10 sierpnia 2018 r. weszła w życie ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1443), którą została dokonana zmiana przepisu art. 127 § 2 pr.prok. Zgodnie z jego obecnym brzmieniem „Prokurator może nadal zajmować stanowisko po ukończeniu 65. roku życia, jeżeli Prokurator Generalny na wniosek prokuratora, po przedstawieniu zaświadczenia stwierdzającego, że jest zdolny ze względu na stan zdrowia do pełnienia obowiązków prokuratora, oraz po zasięgnięciu opinii Prokuratora Krajowego, Krajowej Rady Prokuratorów oraz właściwego prokuratora przełożonego, wyrazi zgodę na dalsze zajmowanie stanowiska przez prokuratora”.

Dla rozstrzygnięcia w przedmiocie wniesionego odwołania od decyzji Prokuratora Generalnego istotne znaczenie ma przepis przejściowy – art. 11, na mocy którego „Postępowania w przedmiocie wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska po ukończeniu 60. roku życia przez prokuratora będącego kobietą wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy podlegają umorzeniu”.

W sprawach dotyczących odwołania od decyzji o przeniesieniu prokuratora w stan spoczynku stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz.

1360), odnoszące się do skargi kasacyjnej (art. 398¹ i nast. k.p.c.). Wobec powyższego w przypadku wystąpienia podstawy prawnej do umorzenia postępowania (a taką jest przepis art. 11 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw) zastosowanie znajduje odpowiednio przepis art. 398¹⁹ k.p.c. Na tej podstawie należy uchylić zatem decyzję Prokuratora Generalnego z dnia 6 marca 2018 r., nr PK IX K [...] i umorzyć trwające postępowanie w przedmiocie wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora przez B. M.-S.. Na dzień rozpoznania niniejszej sprawy nie ukończyła ona bowiem 65. roku życia, wobec czego do czasu osiągnięcia przez nią tego wieku nie jest wymagana zgoda na dalsze zajmowanie przez nią stanowiska prokuratora.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.